

AAK-001-001464

Seat No. _____

B. A. (Sem. IV) (CBCS) Examination

April / May – 2016

Sociology

(Social Anthropology)

(Elective - 1) (New Course)

Faculty Code : 001

Subject Code : 001464

Time : **2.30** Hours]

[Total Marks : **70**

- સૂચના : (૧) દરેક પ્રશ્ન ફરજિયાત છે.
(૨) દરેક પ્રશ્નના ગુણ જમણી બાજુ આપેલ છે.
(૩) પ્રશ્ન-૧ M.C.Q.ના જવાબ ઉત્તરવહીમાં જ આપવાના રહેશે.

૧ M.C.Q. :

૨૦

(૧) આદિવાસી સમાજમાં શિક્ષણનો વ્યાપ-વિસ્તાર વધારવામાં કઈ વિશિષ્ટ વ્યવસ્થાઓ ઊભી કરી છે ?

- (A) આશ્રમશાળા (B) પ્રાથમિક શાળા
(C) પ્રૌઢશિક્ષણ (D) માધ્યમિક શાળા

(૨) શારીરિક, માનસિક અને સામાજિક રીતે સંતોષકારક સ્થિતિને આરોગ્ય કહેવાય એવો મત કોણે આપ્યો ?

- (A) અમરકુમાર સિંઘ (B) આરોગ્ય સંસ્થાઓ
(C) એસ.કે. બસુ (D) બ્રમેન

(૩) આદિવાસી વિસ્તારમાં દર એક હજાર પુરુષો દીઠ સ્ત્રીઓનું પ્રમાણ _____ છે.

- (A) ૯૩૩ (B) ૯૭૨
(C) ૯૫૦ (D) ૯૬૦

- (૪) દક્ષિણ ગુજરાત આદિવાસી વિસ્તારમાં અઠવાડિક બજાર કયા નામથી ખૂબ પ્રચલિત છે ?
- (A) પીઠા (B) શાન્ડી
(C) હાટ (D) વેપાર
- (૫) આદિવાસીઓમાં આર્થિક વિનિમયની કઈ પ્રથા ખૂબ પ્રચલિત છે ?
- (A) વસ્તુ વિનિમય (B) બેકારી
(C) બજાર (D) નફો
- (૬) મોટાભાગના આદિવાસીઓની મુખ્ય સમસ્યા કઈ છે ?
- (A) ગરીબી (B) બેકારી
(C) દેવું (D) નીચું જીવનધોરણ
- (૭) આદિવાસીઓની અર્થવ્યવસ્થામાં શ્રમવિભાજનનું કયું સ્વરૂપ જોવા મળે છે ?
- (A) જટિલ (B) વિશેષ
(C) સૂક્ષ્મ (D) સાદું
- (૮) આદિવાસીઓની આજીવિકાનો મુખ્ય સ્ત્રોત કયો છે ?
- (A) મજૂરી (B) કુદરત
(C) કારીગરી (D) વેપાર
- (૯) આદિવાસીઓ માટેનો “પંચશીલ”નો સિદ્ધાંત કોણે આપ્યો ?
- (A) મહાત્મા ગાંધીજી (B) લાલબહાદુર શાસ્ત્રી
(C) સરદાર વલ્લભભાઈ પટેલ (D) જવાહરલાલ નહેરુ
- (૧૦) સામાજિક ઉત્ક્રાંતિનો સિદ્ધાંત કોણે આપ્યો ?
- (A) ચાર્લ્સ ડાર્વિન (B) મેલિનોવસ્કી
(C) હર્બર્ટ સ્પેન્સર (D) રેડકલીફ બ્રાઉન
- (૧૧) કયું લક્ષણ માનવસમાજ અને પ્રાણીસમાજને એકબીજાથી ભિન્ન પાડે છે ?
- (A) સમાજ (B) સંસ્કૃતિ
(C) સમૂહ (D) જૂથ

(૧૨) બ્રિટિશ માનવશાસ્ત્રી મેલિનોવસ્કી _____ દષ્ટિબિંદુથી સંસ્કૃતિનો ખ્યાલ પ્રસ્તુત કર્યો.

- (A) કાર્યાત્મક (B) રચનાતંત્રીય
(C) તુલનાત્મક (D) ઐતિહાસિક

(૧૩) ભારતીય સમાજનાં સંદર્ભમાં સામાજિક માનવશાસ્ત્ર અને સમાજશાસ્ત્ર વચ્ચેનો ભેદ કૃત્રિમ હોવાનું કોણે કહ્યું ?

- (A) ડૉ. જી.એસ. ધૂર્યે (B) એમ.એન. શ્રીનિવાસ
(C) ડૉ. રાધાકમલ મુખરજી (D) ડૉ. એસ. સી. દુબે

(૧૪) માનવશાસ્ત્રીએ _____ ૧૯૨૧માં “મેન ઈન ઈન્ડિયા” નામનું સામયિક શરૂ કર્યું.

- (A) બી.એસ. ગુહા (B) આશુતોષ મુખરજી
(C) ચટ્ટોપાધ્યાય (D) એ.સી. રોય

(૧૫) ભારતમાં _____ યુનિવર્સિટીમાં સૌ પ્રથમ માનવશાસ્ત્ર વિભાગ શરૂ કરવામાં આવ્યો.

- (A) લખનૌ યુનિવર્સિટી (B) કલકત્તા યુનિવર્સિટી
(C) મુંબઈ યુનિવર્સિટી (D) મદ્રાસ યુનિવર્સિટી

(૧૬) કઈ સાલમાં મુંબઈમાં એડવર્ડ ટાયલર બી.એ એન્થ્રોપોલોજીકલ સોસાયટીની સ્થાપના કરી ?

- (A) ૧૮૮૦ (B) ૧૮૮૫
(C) ૧૮૮૬ (D) ૧૮૯૦

(૧૭) સામાજિક માનવશાસ્ત્રમાં કઈ સંશોધન પદ્ધતિનો સવિશેષ ઉપયોગ કરવામાં આવે છે ?

- (A) ક્ષેત્રકાર્ય પદ્ધતિ (B) ઐતિહાસિક પદ્ધતિ
(C) તુલનાત્મક પદ્ધતિ (D) કાર્યાત્મક પદ્ધતિ

(૧૮) વ્યવહારિક સામાજિક માનવશાસ્ત્રનો મુખ્ય ઉદ્દેશ શું છે ?

- (A) ગામડાંનો વિકાસ (B) આદિવાસી સમાજોનો વિકાસ
(C) શહેરનો વિકાસ (D) ઔદ્યોગિક વિકાસ

(૧૯) આદિમ સમાજનો અભ્યાસ કયા સમાજને સમજવામાં ઉપયોગી બને છે ?

- (A) ગ્રામીણ સમાજ (B) શહેરીસમાજ
(C) આધુનિક માનવસમાજ (D) પશ્ચિમી સમાજ

(૨૦) માનવશાસ્ત્ર એ માનવીનાં જૂથો, વર્તનો અને સર્જનોનો અભ્યાસ કરતું વિજ્ઞાન છે. એ કોનો વિચાર છે ?

- (A) કોબર (B) મજુમદાર અને મદન
(C) જેકબ્સ અને સ્ટર્ન (D) ક્રિખા આયર

૨ બે માંથી કોઈ પણ એક લખો. ૧૦

(૧) સામાજિક માનવશાસ્ત્રનો સમાજશાસ્ત્ર અને અર્થશાસ્ત્ર સાથેનો સંબંધ વર્ણવો.

અથવા

(૨) સામાજિક માનવશાસ્ત્રનો અર્થ આપી તેની અભ્યાસવસ્તુ વર્ણવો.

૩ બેમાંથી કોઈ પણ એક લખો. ૧૦

(૧) આદિવાસી અર્થવ્યવસ્થાનો અર્થ આપી આદિવાસી અર્થવ્યવસ્થાની મુખ્ય ખાસિયતો દર્શાવો.

અથવા

(૨) સંસ્કૃતિ એટલે શું ? સંસ્કૃતિનાં લક્ષણો વર્ણવો.

૪ (અ) ટૂંકમાં ઉત્તરો લખો : (બેમાંથી એક) ૦૮

(૧) માનવશાસ્ત્રની શાખાઓ વર્ણવો.

અથવા

(૨) સંસ્કૃતિ અંગે રેડકલીફ પ્રાઉનનો ખ્યાલ સમજાવો.

(બ) ટૂંકમાં ઉત્તરો લખો : (બેમાંથી એક) ૦૮

(૧) આદિવાસી સમાજમાં સ્ત્રીઓનો સામાજિક દરજ્જો વર્ણવો.

અથવા

(૨) સામાજિક માનવશાસ્ત્રના વિકાસનો તબક્કો વર્ણવો.

૫ ટૂંકમાં ઉત્તર આપો : (કોઈ પણ બે) ૧૪

(૧) સુગ્રથન.

(૨) આદિવાસી સમાજમાં સ્ત્રીઓનો શૈક્ષણિક દરજ્જો.

(૩) ઉત્ક્રાંતિ.

(૪) ક્ષેત્રકાર્ય પદ્ધતિ.

ENGLISH VERSION

Instructions : (1) All questions are compulsory.
(2) Right side figures are marks of question.
(3) Write answer of Q-1 MCQ in answer book.

1 M.C.Q. : 20

(1) Which extra arrangement has been done for increasing the education in the tribal society ?

- (A) Ashram school (B) Primary school
(C) Pradh education (D) Middle education

(2) Who gave the opinion that the health is physically, mentally and socially completely satisfied circumstances ?

- (A) Amar Kumar Singh (B) Health Institutions
(C) S. K. Basu (D) Brumen

(3) In the tribal population the number of females per 1000 males is _____.

- (A) 933 (B) 972
(C) 950 (D) 960

- (4) Weekly market is popular as _____ in the tribal area in the South Gujarat.
- (A) Pitha (B) Shandi
(C) Hat (D) Business
- (5) Which economy exchange tradition is most popular in the tribals ?
- (A) Thing barter (B) Business
(C) Market (D) Profit
- (6) Which is the main problem of most of the tribals ?
- (A) Poverty (B) Unemployment
(C) Debt (D) Low livelihood
- (7) Which characteristic of division of labour is seen in the tribal economy ?
- (A) Complicated (B) Special
(C) Micro (D) Simple
- (8) Which is the main source of living in the tribal ?
- (A) Labour (B) Nature
(C) Craft (D) Business
- (9) Who gave the theory of Panchshil for tribal people ?
- (A) Mahatma Gandhiji (B) Lal Bahadur Shastri
(C) Sardar Vallabhbhai Patel (D) Jawaharlal Nehru
- (10) Who gave the theory of Social evolution ?
- (A) Charles Darvin (B) Melinowaski
(C) Herbert Spencer (D) Redcliff Brown
- (11) Which characteristic difference is between human society and animal society ?
- (A) Society (B) Culture
(C) Mass (D) Group
- (12) British Anthropologist Melinowaski has presented concept of culture from the _____ point of view.
- (A) Functional (B) Structural
(C) Comparative (D) Historical

- (13) Who said the difference between Social Anthropology and Sociology is systematic in context of the Indian society ?
- (A) Dr. G.S. Ghurye (B) M.N. Shrinivas
(C) Dr. Rathakamal Mukherji (D) Dr. S.C. Dube
- (14) Anthropologist _____ has started "Man in India" magazine in 1921.
- (A) B.S. Guha (B) Ashutosh Mukherji
(C) Chattopadhyay (D) A.C. Roy
- (15) _____ has started Department of Anthropology in India.
- (A) Lucknow University (B) Kolkata University
(C) Mumbai University (D) Madras University
- (16) In which year anthropological society was established by Edward Taylor B. in Mumbai ?
- (A) 1880 (B) 1885
(C) 1886 (D) 1890
- (17) Which research method is specially used in Social Anthropology ?
- (A) Field work method (B) Historical method
(C) Comparative method (D) Functional method
- (18) Which is the main objective of behavioural Social Anthropology?
- (A) Rural development
(B) Development of tribal society
(C) Urban development
(D) Industrial development
- (19) Which study of tribal society becomes useful for understanding the society ?
- (A) Rural society (B) Urban society
(C) Modern human society (D) Western society
- (20) Whose thought is Anthropology is the science of study about group, behaviour and creation of human ?
- (A) Crober (B) Majumdar and Madan
(C) Jecobs and Stern (D) Krishna Iyer

- 2** Write any one : **10**
- (1) Describe the relation of Social Anthropology with Sociology and Economics.
- OR**
- (2) Give the meaning of Social Anthropology and describe the study matter of Social Anthropology.
- 3** Write any one : **10**
- (1) Give the meaning of tribal economy and describe the fundamental characteristics of tribal economy.
- OR**
- (2) What is culture ? Describe the characteristics of the culture.
- 4** (a) Write answers in short : (Any one) **08**
- (1) Describe the branches of anthropology.
- OR**
- (2) Explain the concept about culture of Radcliff Brown.
- (b) Write answers in short : (Any one) **08**
- (1) Describe the social status of women in tribal society.
- OR**
- (2) Describe the stage of the development in Social Anthropology.
- 5** Write short notes : (Any two) **14**
- (1) Intimation.
- (2) Educational status of women in tribal society.
- (3) Evolution.
- (4) Field work method.
-